

BG

BG

BG



ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, 2.7.2010
COM(2010)353 окончателен

**ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА
ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА
И СМЕТНАТА ПАЛАТА**

**Годишен доклад на Комисията
относно Гаранционния фонд и неговото управление през 2009 г.**

SEC(2010)805 final

**ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА
ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА
И СМЕТНАТА ПАЛАТА**

**Годишен доклад на Комисията
относно Гаранционния фонд и неговото управление през 2009 г.**

СЪДЪРЖАНИЕ

1.	Правно основание	3
2.	Състояние на Фонда към 31 декември 2009 г.	3
2.1.	Финансови потоци на Фонда (ресурси на Фонда)	3
2.2.	Представяне на отчетите	5
2.3.	Неконсолидиран финансов отчет на Гаранционния фонд към 31 декември 2009 г.	5
2.3.1.	Гаранционен фонд: неконсолидиран счетоводен баланс.....	6
2.3.2.	Гаранционен фонд: неконсолидиран отчет за икономическия резултат.....	8
3.	Плащания към и от Фонда.....	9
3.1.	Правно основание за плащания към Гаранционния фонд от общия бюджет	9
3.2.	Плащания към или от общия бюджет през финансовата година	9
3.3.	Лихви от инвестиране на ликвидните активи на Фонда	9
3.4.	Събиране на вземания от длъжници в неизпълнение.....	11
4.	Задължения на Фонда	11
4.1.	Плащания в неизпълнение	11
4.2.	Възнаграждение на ЕИБ.....	11

1. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ

Регламент (ЕО, Евратом) № 480/2009 на Съвета от 25 май 2009 г.¹ (кодифициран текст) учреди Гаранционен фонд за външни дейности („Фонда“), чиито ресурси се използват за изплащане на суми на кредитори на Съюза в случай на неизпълнение от страна на получателите на заеми, предоставени или гарантирани от Европейския съюз. В съответствие с член 7 от Регламента Комисията поверява финансовото управление на Фонда на Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) по силата на споразумение, подписано между Общността и ЕИБ на 23 ноември 1994 г. в Брюксел и на 25 ноември 1994 г. в Люксембург („Споразумението“).

Съгласно член 8, параграф 2 от споразумението до 1 март всяка година ЕИБ трябва да изпраща на Комисията годишен доклад за състоянието на Фонда и неговото управление („Отчет за финансовите резултати“) и финансов отчет на Фонда за предходната година („Отчет за финансовото състояние на Фонда“). Повече подробности от доклада за 2009 г. година могат да се намерят в раздел 2 на Работния документ на службите на Комисията.

В допълнение, съгласно член 8 от Регламента Комисията е длъжна да изпраща до Европейския парламент, Съвета и Сметната палата годишен доклад за състоянието на Фонда и неговото управление за всяка финансова година до 31 май на следващата година.

2. СЪСТОЯНИЕ НА ФОНДА КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2009 Г.

2.1. Финансови потоци на Фонда (ресурси на Фонда)

Състоянието на Фонда е представено съгласно Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО) в края на финансовата 2009 година.

Фондът възлиза на 1 240 497 760,63 EUR (вж. раздел 2 от Работния документ на службите на Комисията: отчет за финансовото състояние на Фонда към 31 декември 2009 г., предоставен от ЕИБ). Това е сумата на потоците, считано от учредяването на Фонда:

¹ ОВ L 145, 10.6.2009 г., стр. 10 („Регламента“).

Гаранционен фонд	Сума
Бюджетни плащания към Фонда	+ 2 891 874 500,00 EUR
Последователни годишни нетни резултати	+ 717 683 872,56 EUR
Събиране на суми, изплатени от Фонда за неизпълнения	+ 576 705 008,19 EUR
Начислени ² такси за управление на ЕИБ и такси за одит през 2008 г., съответстващи на плащанията, които трябва да се направят през 2009 г.	+ 717 539,60 EUR
Получени комисиони за забавено събиране на вземания през 2002 г.	+ 5 090 662,91 EUR
Корекции, дължащи се на прилагането на МСФО при оценката на портфейла на Фонда (вж. позиция „Резерви“ в пасива на счетоводния баланс на Гаранционния фонд в раздел 2 от Работния документ на службите)	+ 27 678 560,35 EUR
Минус плащания от ресурсите на Фонда	- 477 860 856,19 EUR
Минус последователните възстановявания към общия бюджет на Европейския съюз на излишъка във Фонда и възстановявания вследствие на присъединяване към ЕС на страни кандидатки	- 2 501 391 526,79 EUR
Счетоводна стойност на Фонда към 31 декември 2009 г.	1 240 497 760,63 EUR

Съгласно член 5 от Регламента за Фонда сумата, която трябва да бъде прехвърлена от бюджета към Фонда в година n+1, се изчислява въз основа на разликата между целевия размер и стойността на нетните активи на Фонда в края на година n-1, изчислена в началото на година n.

Нетните активи на Фонда (т.е. нетните парични средства на Фонда) към 31 декември 2009 г. възлизат на 1 333 590 221,03 EUR. Тази сума е равна на счетоводната стойност на Фонда, възлизаща на 1 240 497 760,63 EUR, минус начислените такси на ЕИБ и таксите за одит, възлизащи на 717 539,60 EUR, от които 687 539,60 EUR са такси за управление (възнаграждението на ЕИБ за 2009 г.) плюс трансфера от бюджета на стойност 93 810 000,00 EUR, както е предвидено през 2009 г. за бюджета за 2010 г.³

Член 3 от изменения регламент⁴ определя целеви размер за Фонда от 9 % от общия размер на непогасените задължения по главницата, произтичащи от всяка една операция, плюс неизплатените дължими лихви.

² Сумата 717 539,60 EUR включва такси за управление на ЕИБ, възлизащи на 687 539,60 EUR, плюс такси за външен одит, възлизащи на 30 000,00 EUR, през 2009 г. (вж. раздел 3.7 „Текущи пасиви“ в Работния документ на службите на Комисията).

³ Сумата от 93 810 000,00 EUR е изплатена на Фонда на 10 февруари 2010 г. от общия бюджет на Европейския съюз.

⁴ Съгласно изменения регламент операциите във връзка с присъединяващите се страни, които се финансират от Фонда, ще продължат да се ползват от гаранцията на ЕС след датата на

Неприключилите операции по отпускане и гарантиране на заеми в полза на трети държави плюс начислените лихви към 31 декември 2009 г. възлизат на 16 360 727 665,19 EUR, от които 121 760 043,39 EUR представляват начислени лихви. Съотношението между нетните активи на Фонда, възлизащи на 1 333 590 221,03 EUR, и непогасените задължения по главницата, посочени в Регламента, е 8,15 %. Тъй като то е по-ниско от целевия размер от 9 % от общата стойност на гарантираните непогасени средства (закръглена на 1 472 470 000,00 EUR), трябва да се направи трансфер от общия бюджет на Европейския съюз към Фонда, както е предвидено в член 5 от Регламента. Сумата, която трябва да бъде предвидена през 2010 г. като ресурсно обезпечаване в предварителния проектобюджет за 2011 г., е 138 880 000,00 EUR.

2.2. Представяне на отчетите

Тъй като Комисията реши да представя счетоводните си отчети съгласно новите счетоводни правила въз основа на принципите на МССПС/МСФО, неконсолидираните финансови отчети за Фонда също са изготвени съгласно тези принципи, както е обяснено в работния документ на службите на Комисията.

2.3. Неконсолидиран финансов отчет на Гаранционния фонд към 31 декември 2009 г.

Общата стойност, посочена в неконсолидирания счетоводен баланс, е 1 091 447 384,92 EUR. Това включва общия размер на Фонда, плюс покритите от Фонда просрочени задължения, начислените лихви за забавени плащания и други счетоводни начисления, за да се изготви пълен набор от финансови отчети на Фонда към края на годината, които да бъдат консолидирани в консолидирания счетоводен баланс на ЕС.

Основните промени в представянето на отчетите са обяснени в бележките с цел съгласуване на цифрите с финансовия отчет на ЕИБ, представен в Работния документ на службите на Комисията (вж. раздел 2).

присъединяването им. Само че, считано от тази дата, те престават да бъдат външни дейности за ЕС и вече не се финансират от Фонда, а директно от общия бюджет на Европейския съюз.

2.3.1. *Гаранционен фонд: неконсолидиран счетоводен баланс*

<u>Счетоводен баланс: Активи (EUR)</u>	2009 г.	2008 г.
Текущи активи		
Краткосрочни вземания		
Други	3 626,09	
Краткосрочни инвестиции	1 049 413 319,19	886 949 667,40
Портфейл от налични за продажба активи (AFS портфейл) — стойност	1 004 786 115,50	857 292 051,50
AFS портфейл — актюерска разлика	-3 096 484,22	-633 286,00
AFS портфейл — корекции по справедливата стойност	27 525 747,60	11 509 579,98
AFS портфейл — начисления	20 197 940,31	18 781 321,92
AFS портфейл — обезценка		
Парични средства и парични еквиваленти	191 080 815,35	204 497 717,52
Текущи сметки	1 078 498,12	1 209 530,44
Краткосрочни депозити — номинал	153 300 000,00	182 557 991,00
Начислени лихви по краткосрочни депозити	113 282,91	872 562,49
Други парични еквиваленти — стойност	36 554 203,91	19 842 008,01
Начислена лихва върху други парични еквиваленти	34 830,41	15 625,58
Общо текущи активи	1 240 497 760,63	1 091 447 384,92
ОБЩО	1 240 497 760,63	1 091 447 384,92

Счетоводен баланс: Пасиви (EUR)	2009 г.	2008 г.
А. СОБСТВЕН КАПИТАЛ		
Капитал (Гаранционен фонд)	390 482 973,21	298 522 973,21
<i>Плащания от бюджета</i>	390 482 973,21	298 522 973,21
<i>(излишък, платим към бюджета)</i>		
Резерви	27 678 560,35	11 565 625,28
Прилагане за първи път — резерв по справедлива стойност	152 812,75	56 045,30
Промяна на справедливата стойност на наличните за продажба активи	27 525 747,60	11 509 579,98
Натрупан излишък/дефицит	780 668 814,11	732 583 019,02
Начално салдо	780 668 814,11	732 583 019,02
Икономически резултат за годината	80 949 873,36	48 085 795,09
Общо собствен капитал	1 239 780 221,03	1 090 757 412,60
В. ТЕКУЩИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ		
Задължения	717 539,60	689 972,32
Други	717 539,60	689 972,32
Общо текущи задължения	717 539,60	689 972,32
ОБЩО	1 240 497 760,63	1 091 447 384,92

Бележки към счетоводния баланс:

- „Краткосрочни вземания/други” означава сумите на предявените искиове към Фонда. Тази сума включва главницата, лихвите и санкциите, дължими на бюджета на Европейския съюз след освобождаването на гаранция на Фонда.
- Разликата в „натрупания излишък” в собствения капитал, сравнена с финансовата позиция на Фонда, представена в раздел 2 от Работния документ на службите на Комисията, се обяснява от последователните възстановявания в полза на Фонда на предявени искиове и наложени санкции.
- „Задължения/други” през 2009 г. включва комисионата за управление на ЕИБ, таксите за одит, начислените такси за одит при приключване на счетоводната отчетност и начислените такси за събиране на вземания, дължими на ЕИБ след изплащане на наказателните такси, дължими на Фонда.

2.3.2. *Гаранционен фонд: неконсолидиран отчет за икономическия резултат*

Гаранционен фонд — консолидиран отчет за икономическия резултат (EUR)	2009 г.	2008 г.
Приходи от финансови операции	41 753 692,10	48 907 685,22
Лихвени приходи		
Приходи от лихви по парични средства и парични еквиваленти	3 496 637,06	8 095 172,09
Приходи от лихви по налични за продажба активи	38 180 007,32	39 622 151,89
Други приходи от лихви	77 047,72	
Приходи от валутно-курсови разлики		105 124,43
Реализирана печалба от продажба на налични за продажба активи		1 085 236,81
Сторно на загуби от обезценка на налични за продажба активи		
Други финансови приходи		
Разходи за финансови операции	-803 818,74	-821 890,13
Разходи за лихви		
Разходи за лихви по парични средства и парични еквиваленти		
Загуби от валутно-курсови разлики		
Реализирани загуби от продажба налични за продажба активи		
Загуби от обезценка на налични за продажба активи		
Други финансови разходи	-803 818,74	-821 890,13
От които: такси за управление	-687 539,60	-658 322,32
ИЗЛИШЪК ОТ НЕОПЕРАТИВНИ ДЕЙНОСТИ	40 949 873,36	48 085 795,09
ИЗЛИШЪК ОТ ОБИЧАЙНИ ДЕЙНОСТИ		
Извънредна печалба		
Извънредна загуба		
ИЗЛИШЪК ОТ ИЗВЪНРЕДНИ ПОЗИЦИИ		
ИКОНОМИЧЕСКИ РЕЗУЛТАТ ЗА ГОДИНАТА	40 949 873,36	48 085 795,09

Бележка към неконсолидирания отчет за икономическия резултат:

„Други финансови разходи“ включва комисионата за управление на ЕИБ, таксите за одит, начислените такси за одит при приключване на счетоводната отчетност и начислените такси за събиране на вземания, дължими на ЕИБ след изплащане на наказателните такси, дължими на Фонда.

3. ПЛАЩАНИЯ КЪМ И ОТ ФОНДА

3.1. Правно основание за плащания към Гаранционния фонд от общия бюджет

Регламентът за Фонда бе изменен през 2007 г.⁵, за да се гарантира по-доброто използване на бюджетните ресурси чрез ресурсно обезпечаване на Фонда въз основа на наблюдаваните суми на непогасените гарантирани заеми.

В съответствие с изменения регламент се прилага ново правило за ресурсно обезпечаване на Фонда. Целевият размер е 9 % от заемите и непогасените гарантирани заеми, в това число всички видове обезпечени операции (заеми, отпуснати от ЕИБ, ЕОАЕ и в рамките на МФП) извън ЕС. Разликата между целевия размер и стойността на нетните активи на Фонда ще се изрази в ресурсно обезпечаване на Фонда по бюджетен ред 01040114 „Обезпечаване на Гаранционния фонд“ или в плащания от Фонда към бюджета в случай на излишък.

Съгласно Междунституционалното споразумение между Европейския парламент, Съвета и Комисията относно бюджетната дисциплина и доброто финансово управление⁶ необходимите средства за финансиране на Фонда се предоставят по бюджетен ред 01040114 „Обезпечаване на Гаранционния фонд“ в позиция 4 („Външни връзки“), а не „извънбюджетно“, както е случаят преди 2007 г.

3.2. Плащания към или от общия бюджет през финансовата година

Предвид неприключените гарантирани операции от 16 360,73 милиона EUR към 31.12.2008 г. по бюджетен ред 01040114 „Обезпечаване на Гаранционния фонд“ за 2009 г. в частта за разходите на общия бюджет на Европейския съюз за 2010 г. е вписана сумата 93,81 милиона EUR, съответстваща на ресурсното обезпечаване за 2008 г. Тази сума е преведена с едно плащане от общия бюджет към Фонда на 10 Февруари 2010 г.

3.3. Лихви от инвестиране на ликвидните активи на Фонда

Ликвидните активи на Фонда се инвестират съгласно принципите на управление, установени в приложението към Споразумението между Общността и ЕИБ от 23/25 ноември 1994 г., изменено с допълнителното споразумение № 1 от 17/23 септември 1996 г., допълнителното споразумение № 2 от 26 април/8 май 2002 г. и допълнителното споразумение № 3 от 25 февруари 2008 г. Съответно 20 % от ресурсите на Фонда

⁵ Регламент (ЕО, Евратом) № 89/2007 на Съвета от 30 януари 2007 година за изменение на Регламент (ЕО, Евратом) № 2728/94 относно създаване на Гаранционен фонд за външни дейности, ОВ L 22, 31.1.2007 г., стр. 1.

⁶ ОВ L 139, 14.6.2006 г., стр. 1.

трябва да се инвестират в краткосрочни инвестиции (до една година). Тези инвестиции включват ценни книжа с променлив лихвен процент, независимо от датите на падежите им, и ценни книжа с фиксиран лихвен процент с оставащ срок до падежа не повече от една година, независимо от първоначалния им срок до падежа. Това се дължи на факта, че при падежа ценните книжа с фиксирана доходност се възвръща 100 % от номиналната им стойност, докато ценните книжа с променлива доходност обикновено могат да бъдат продадени по всяко време на цена, близка до 100 %, независимо от оставащия до падежа им срок. За да се поддържа баланс между различните инструменти, осигуряващи необходимата ликвидност, минимална сума от 100 000 000,00 EUR се поддържа в парични инструменти, предимно в банкови депозити.

През 2009 г. общата възвръщаемост на портфейла достигна 4,56 % в сравнение с 6,42 % през 2008 г.

Счетоводните резултати бяха силно повлияни от много ниските нива на абсолютните лихвени проценти, които доведоха до намаляване на финансовите приходи. Пазарните условия през 2009 г. се подобриха слабо в сравнение с тези през 2008 г. благодарение на съчетанието между различните пакети за финансово подпомагане, намесата на правителствата и мерките на централните банки за поддържане на ниски лихвени проценти и висока ликвидност. Резултатите на портфейла бяха по-високи от техния сравнителен показател с 77,80 базови пункта (за повече подробности, вж. раздел 1.4.2. от Работния документ на службите на Комисията „Резултати“). През първата половина на 2009 г. резултатите на Фонда възлизаха на 0,1587 базови пункта поради променливата пазарна среда. Резултатите на Фонда повишиха своя темп през втората половина до началото на декември. Това значително нарастване се дължи главно на по-високите цени на активите поради свиването на кредитните спредове, което оказва благоприятно въздействие върху възвръщаемостта на портфейла от ценни книжа.

Списъкът на банките, в които могат да се правят депозити, е одобрен от Комисията и ЕИБ. Първоначалният списък се преразглежда редовно с оглед на последните промени в рейтингите на банките. Банките трябва да имат поне рейтинг P1 на Moody's за краткосрочни инвестиции или съответния рейтинг на Standard & Poor's или Fitch. Инвестициите в тях се управляват по правила, насочени към осигуряване на конкурентна доходност и избягване на концентрацията на риск.

През 2009 г. приходите от лихви от парични средства и парични еквиваленти по текущите сметки и ценните книжа на Фонда възлизаха на 41 753 692,10 EUR, разбити, както следва:

- От депозити и текущи сметки: 3 496 637,06 EUR; това отразява състоянието към 31 декември 2009 г., в т.ч. получените лихви по банкови депозити от 4 206 817,81 EUR и промени в начислените лихви от 740 074,75 EUR през 2009 г. По текущите сметки бяха натрупани 29 894,00 EUR от лихви.
- От ценните книжа: 38 180 007,32 EUR; Това включва 36 922 145,60 EUR лихви по ценни книжа и промени в начислените лихви от +1 416 618,39 EUR към 31 декември 2009 г. Лихвите по ценни книжа се генерират от инвестиции в ценни книжа в съответствие с инвестиционните принципи, изложени в споразумението, даващо мандат

на ЕИБ да управлява ликвидните активи на Фонда. От тази цифра трябва да се направи корекция от -158 756,67 EUR за ценните книжа, в които е инвестирано в течение на годината като разликата между първоначалната цена и цената при погасяване, разделена *pro rata temporis* за оставащия срок до падеж на притежаваните ценни книжа (съответстваща на спреда на премията или отстъпката, включен в отчета за приходите и разходите).

Получените лихви се включват в резултатите за финансовата година.

3.4. Събиране на вземания от длъжници в неизпълнение

Фонда няма вземания за събиране.

4. ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ФОНДА

4.1. Плащания в неизпълнение

От Фонда не са изисквани суми за плащания в неизпълнение през 2009 г.

4.2. Възнаграждение на ЕИБ

Във второто допълнително споразумение към подписаното на 26 април и 8 май споразумение е предвидено възнаграждението на Европейската инвестиционна банка да се изчислява чрез прилагане на прогресивно намаляващи годишни ставки на комисиони съответно за всеки транш от активите на Фонда. Това възнаграждение се изчислява на базата на средните активи на Фонда.

Възнаграждението на Банката за 2009 г. беше фиксирано на 687 539,60 EUR и беше включено в отчета за приходите и разходите като текущо задължение (пасив) в счетоводния баланс. Възнаграждението беше изплатено на ЕИБ през януари 2010 г.